

C

XÂY DỰNG CÁC VÙNG KINH TẾ Ở TỈNH ĐỒNG THÁP

VÕ HÙNG DŨNG

28 PHÁT TRIỂN KINH TẾ

ơ cấu vùng là một bộ phận quan trọng trong vấn đề xây dựng cơ cấu kinh tế.

Về mặt tự nhiên Đồng Tháp được chia thành 2 vùng: vùng ven sông Tiền, sông Hậu và vùng thuộc Đồng Tháp Mười. Về mặt địa lý hành chính tỉnh Đồng Tháp cũng được chia thành 2 vùng, vùng nam sông Tiền là đất của tỉnh Sadéc cũ, vùng bắc sông Tiền là đất của tỉnh Kiến Phong cũ. Vùng ven sông đất phù sa, thời tiết, khí hậu tốt, nước ngọt đầy đủ phù hợp cho phát triển các loại cây ăn trái, rau quả, cây công nghiệp ngắn ngày, thích hợp với ngành trồng dâu nuôi tằm và sản xuất công nghiệp. Mật độ dân cư đông, thu nhập bình quân cao hơn so vùng Đồng Tháp Mười.

Đồng Tháp Mười là một vùng đất nhiễm phèn, đất thường ngập trong mùa nước, thiếu nước trong mùa khô, đất trồng lúa là chính, đời sống dân cư tương đối khó khăn hơn vùng ven sông Cửu Long.

Khảo sát về đất đai, khí hậu, thủy văn, các nhà thổ nhượng phân chia tỉnh Đồng Tháp thành 4 tiểu vùng khác nhau:

- Vùng đất phù sa
- Vùng đất phèn
- Vùng đất giồng
- Vùng đất phù sa cổ

Mỗi một tiểu vùng như vậy đều có những đặc điểm riêng mà theo đó sẽ lựa chọn một cơ cấu sản xuất nông nghiệp thích hợp. Bài viết này không đề cập đến các vấn đề mà các nhà thổ nhượng đã công bố mà chỉ đề cập đến những vấn đề liên quan đến bố trí cơ cấu công nghiệp và dân cư trong chiến lược cơ cấu kinh tế của tỉnh.

Căn cứ điều kiện tự nhiên - xã hội của tỉnh với ý đồ bố trí cơ cấu kinh tế kết hợp phòng thủ, có thể hình thành 3 vùng tam giác phát triển như sau:

1. Vùng Hồng Ngự - Tân Hồng - Tam Nông

Về mặt an ninh, quốc phòng đây là vùng phòng thủ chiến lược, có khả năng kiểm soát vùng đất biên giới giáp với Campuchia.

Về kinh tế đây là vùng trọng điểm về nông nghiệp mà chủ yếu là cây lúa. Để đẩy nhanh tốc độ đô thị hóa, phát triển các thị trấn đang có, và xây dựng các tuyến đường nối liền các thị trấn trung tâm và thị trấn Mỹ An của huyện Tháp Mười.

Về kinh tế trong nhiều năm tới, đây là vùng trọng điểm nông nghiệp, bảo tồn thiên nhiên của vùng Đồng Tháp Mười, tạo cảnh quan thu hút khách du lịch. Các lợi thế thủy sản của vùng đầu nguồn cùng với thế mạnh của cây công nghiệp của vùng cù lao ven sông và vùng đất giồng sẽ được khai thác mà vai trò của thị trấn Hồng Ngự trở nên hết sức quan trọng. Cùng với việc mở thêm các tuyến đường thủy,

đường bộ từ phía trên và từ sông Tiền vào thị trấn Tam Nông tạo cho thị trấn này trở thành một đầu mối giao lưu trong vùng Đồng Tháp Mười. Với cảnh quan đặc sắc của vùng Đồng Tháp Mười (như vùng Tràm chim đã được nhiều người biết đến) thị trấn Tam Nông trở thành đầu mối giao lưu, trung tâm phát triển của vùng sâu để có sức lôi cuốn việc hình thành các vùng tập trung dân cư để phát triển các cơ sở thương mại và kinh tế nông thôn.

Thị trấn Tân Hồng sẽ là nơi từ đó kiểm soát vùng biên giới và đóng vai trò quan trọng trong mậu dịch với biên giới về sau này.

2. Vùng Mỹ Tho (Cao Lãnh) - Bến phà Cao Lãnh (Phường 6 TXCL) - Cảng Đồng Tháp (phường 11 TXCL)

Đây là vùng trung tâm phát triển công nghiệp và thương mại của tỉnh.

Trung tâm của vùng chính là nội ô của thị xã nơi đặt trụ sở các cơ quan của tỉnh, là trung tâm về thương mại và dịch vụ. Từ vùng trung tâm đi về hướng Mỹ Tho sẽ được bố trí cho các ngành công nghiệp nhẹ như may mặc, dệt, sản xuất hàng tiêu dùng khác. Từ vùng trung tâm hướng về Phong Mỹ sẽ bố trí các ngành công nghiệp chế biến như: xay xát, đông lạnh, lông vũ, ngành vận tải, đóng gói và tái chế hàng hóa. Vùng từ trung tâm về phía bến phà sẽ là vùng phát triển buôn bán, dịch vụ, giải trí, nghỉ mát.

Để xây dựng một đô thị đẹp, phân bố hài hòa hợp lý mặt bằng đất đai và tạo thể liên hoàn hồ tương giữa các đầu cực cần mở các tuyến đường vòng cung nối liền các đỉnh, và các đường vòng cung nhỏ bao quanh nội ô thị xã hiện nay.

Hoàn thành các tuyến đường trên sẽ hình thành một vòng cung bao quát với cảnh quan phong phú hội đủ những yếu tố thu gọn cảnh quan của tỉnh gồm vùng Đồng Tháp Mười và vùng ven sông Cửu Long. Kết hợp hài hòa giữa sự phát triển công nghiệp, nông nghiệp, thương mại với du lịch và giải trí. Con đường ven sông tạo cảm giác mát mẻ, dễ chịu với phong cảnh thơ mộng. Tuyến đường cấp kênh Nguyễn Văn Tiếp, trục giao thông quan trọng xuyên qua Đồng Tháp Mười, là đi vào vùng nông nghiệp của tỉnh. Tuyến đường này hiện nay đã có nền sẵn cần mở rộng và nâng cấp, tuy có tốn kém nhưng ít hơn nhiều so với phải làm mới.

Hiện tại các tuyến đường nội ô và phần tiếp giáp giữa nội ô với vùng ngoại vi chưa hình thành các đường vòng cung.

Trong qui hoạch đường sá giao thông đô thị người ta rất coi trọng việc bố trí các tuyến vòng cung nhằm rút ngắn khoảng cách và thời gian di chuyển qua lại giữa các địa điểm do phải đi qua đầu mối giao thông tại

trung tâm. Điều này làm giảm bớt rất nhiều mật độ qua lại ở vùng trung tâm, mặt khác thúc đẩy sự lan tỏa của quá trình đô thị hóa ra phía ngoại vi.

Tại Thị xã Cao Lãnh, hiện nay thiếu hẳn các tuyến đường vòng cung ở vùng tiếp giáp giữa nội ô với ngoại ô. Nền căn cứ vào bản đồ hiện trạng với dự báo tốc độ phát triển và khoảng cách di chuyển hợp lý giữa các điểm giao lưu mà xây dựng các tuyến đường vòng cung cách trung tâm nội ô không quá xa. Trước mắt cần hoàn thành các tuyến đường này.

Trên cơ sở qui hoạch các tuyến lộ vành đai, sẽ sắp xếp lại các tuyến đường và phân chia các khu: dân cư nằm phía trong vành đai, các ngành công nghiệp dễ gây ô nhiễm được bố trí nằm ngoài vành đai, các ngành công nghiệp sử dụng nhiều nhân công có thể bố trí sát các vành đai. Vùng trung tâm được bố trí cho hoạt động thương mại, dịch vụ, văn phòng các cơ quan, công ty, các ngành công nghiệp sử dụng ít nhân công, nhiều chất xám không gây ô nhiễm, các hoạt động nghiên cứu, khoa học kỹ thuật.

3. Vùng Sadéc - Tân Mỹ (Thạnh Hưng) - Bình Thành (Thạnh Hưng)

Đây là vùng đất trù phú nhất của tỉnh: số dân đông đúc, lao động cần cù, khéo léo nổi tiếng với nghề hoa kiểng, nghề bột, hàng thủ công đan lát, có vùng cây công nghiệp ngăn ngày, cây ăn trái, các nghề phụ nông nghiệp mà ở vùng khác trong tỉnh không có hoặc có nhưng không thể sánh bằng.

Đây là vùng đất kết hợp nông công nghiệp. Với khả năng nông nghiệp đa dạng kết hợp với sản xuất công nghiệp qui mô nhỏ kỹ thuật cao, phản ứng linh động nhạy bén với thị trường sẽ mang lại hiệu quả to lớn hơn bất kỳ vùng nào trong tỉnh.

Vai trò quan trọng nhất trong 3 cực hình thành vùng này là thị xã Sadéc, một tụ điểm lý tưởng trong giao thông thủy bộ, nơi có rất nhiều lao động khéo léo, nơi mà số người đi học, cũng như đỗ đạt chiếm tỷ lệ cao nhất trong tỉnh. Từ đây hàng hóa có thể lan tỏa xuống Vĩnh Long, Cần Thơ hoặc TP.HCM.

Trong chiến lược phát triển kinh tế cả nước thì Cần Thơ sẽ trở thành vùng trung tâm của ĐBSCL. Các nghiên cứu gần đây cho thấy dự án về 2 chiếc cầu bắc qua sông Tiền và sông Hậu thì cầu bắc qua sông Hậu có nhiều khả năng được ủng hộ xây dựng trước. Với đội ngũ lao động khéo léo, có kiến thức và ưu thế về địa lý so với các địa phương khác, Sadéc là nơi lý tưởng nhất để triển khai việc sản xuất, công nghiệp hàng tiêu dùng với quy mô vừa và nhỏ với kỹ thuật sắc xảo.

Tân Mỹ cũng như Vàm Cống (Bình Thành) đều có điểm tương đồng

là nơi có bến phà. Tại đây có thể triển khai các hoạt động dịch vụ, buôn bán. Nhưng việc đáp ứng nhu cầu của khách qua lại chỉ là khởi điểm để từ đó phát khởi lan tỏa sang các vùng phụ cận thông qua hoạt động thương mại do chính mình tổ chức hoặc khởi động. Hướng triển khai của 2 cực này là thương mại, dịch vụ trong đó Bình Thành đóng vai trò lớn hơn và có khả năng kết hợp sản xuất nông nghiệp, công nghiệp với qui mô vừa và nhỏ đáp ứng được nhu cầu thông thường nhưng rất đa dạng của dân cư.

Sự hình thành các vùng và các trung tâm nói trên sẽ giúp cho quá trình đô thị hóa được nhanh chóng. Vấn đề qui hoạch, thiết kế ở các trung tâm (các điểm cực) phải được tính đến để phù hợp với dáng dấp của một vùng đô thị (dù đó là cấp mấy đi nữa), tạo cho dân cư thói quen sinh hoạt đô thị để thích nghi với sản xuất công nghiệp và hoạt động thương mại. Do vậy vấn đề điện nước cũng phải được chú ý giải quyết, trước nhất là vấn đề nước máy. Việc sử dụng nước máy sẽ thay đổi hẳn tập quán sinh hoạt, kiến trúc nhà ở, và vệ sinh ở những vùng đông dân mà vốn dĩ các vùng này hiện nay không khá lắm.

Giải quyết được các vấn đề trên, nhất định sẽ có tác dụng lan tỏa đến các vùng nông thôn, cải thiện đời sống người dân đồng thời tạo một môi trường thuận lợi cho kinh doanh cho công nghiệp và kinh tế nông thôn phát triển ❁

